

NAŠE HLASY

NEZÁVISLÝ ČESKOSLOVENSKÝ TYDENÍK

INDEPENDENT CZECHOSLOVAK WEEKLY

No. 44 (440) Vol. XI.

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT,
OTTAWA, AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH.

November 20, 1965.

SMYSL 28. ŘÍJNA 1918

VÝTAH Z ŘEČI

M. PROVAZNÍKOVÉ

Byly to krásné dny, 28. října, v naší první republice. Vzpomínali jsme onoho slunného dne, který nám přinesl svobodu a státní nezávislost. Vzpomínali jsme na něj s vděčností a s jistotou, že teď už bude naše svoboda trvalá. Dnešní naše vzpomínky jsou jiné, není v nich radosti, spíše je v nich otázka proč? Jak možné, že národ, který se dovedl tak slavně zbavit staletých pout, za pouhých třicet let do nich upadl znovu. Tiše, bez hlesu a bez odporu. Pravda tenkrát za první světové války jsme měli vůdce, jakých je málo v dějinách. Ale bylo naše osvobození dílem výhradně Masarykovým? Masaryk při vši své velikosti by nemohl sám přivodit 28. říjen roku 1918. Nemohl ani se svým úzkým kruhem spolupracovníků, kdyby za ním nebyl stál národ a úsilí řady předcházejících generací. Cestu k osvobození, cestu k Masarykovu vítěznému vjezdu do osvobozené Prahy budovali všichni ti zapadlí vlastenci, chudí učitelé a vesniční kněží, studenti a učedníci na galeriích dřevěných divadel, sluzky a babičky, které přinášely své krejčárky na stavbu Národního divadla, matky a chůvy, které učily své děti lidovým písním a říkankám. To byl základ, na kterém Masaryk vršil svou stavbu nového státu. A ten široký a pevný základ by byl nestál, kdyby se nebyl mohl Masaryk opřít o současnou jednotnou vůli národa a aktivní pomoc legií. Dvacátý osmý říjen roku 1918 byl výsledkem dramatického zápasu řady generací o zachování národní identity a práva na sebeurčení. O třicet let později svoboda byla ztracena a národ byl znovu v porobě horší než dřívější. Jak je to možné? Co se změnilo? Mnozí hledají vinníka. Mohl škrtnutím pera zmařit výsledek úsilí řady generací celého národa? Ozývá se otázka proč jsme se v únoru roku 1948 nebránili. Jistě jsme se měli bránit. Ale už sám fakt, že jsme se nebránili, že jsme nebyli na obranu připraveni, je potvrzením Tyršovy teorie, že osud národů se nerozhoduje na bojištích, nýbrž je rozhodnut před bojem. Ni jeden národ, co jich na světě bylo, nezhybnul ve své jarosti a hodnotě. Každý sklesl sešlý, netečný a povrhlý. Byli jsme opravdu národ sešlý a netečný roku 1948? Obávám se, že mnohé tomu nasvědčuje. Kolik našich lidí přijalo už za okupace a dokonce před ní v blahobytu a bezpečí první republiky učení o diktatuře proletariátu místo Masarykovy demokracie. Komunismus byl modou v kruzích intelektuálů i rádo-by intelektuálů. Kolik našich lidí pohotově zapáchlo komunistický odznak do klopky v únoru 1948. Kolik demokratů volilo komunisty v letech mezi koncem války a pučem? Kdo z nás se ozval proti komunistickému řádění v těch třech letech, kdo se postavil na obranu jeho nevinných obětí. Neprobudil nás ani otevřený útok v únoru, zrodil se ubohý vtip o ředkvičce; vtip k pláči a lidé se mu smějí. Domov švejků je a bezmocně se ptá: kdy nás přijde osvobodit a my političtí exulanti spěcháme, abychom se vyrovnali vedlejšímu Johnesům a nemáme čas a často ani vůli naučit své děti česky. A hledá-li se vinník února 1948 řekla bych, že vinníkem jsme my všichni, doma i v exilu. Opravdový demokrat má být podle Masaryka také strážce demokracie. Byli jsme strážci demokracie v letech 1945 až 1948? Mám dojem, že nás příliš pronikl duch vůdcovského principu, aniž jsme si to uvědo-

ZLOVĚSTNÁ NÁVŠTĚVA SOVĚTSKÉHO POTENTÁTA V ČESKOSLOVENSKU.

Václav Majer:

První sekretář Komunistické strany Sovětského svazu L. I. Brežněv, navštívil ve dnech 15 až 17. října, náhle a tajně Československo. Nyní došly z domova zprávy, že tajná návštěva sovětského potentáta vyvolala mezi československým lidem - mezi nekomunisty i mezi komunisty - množství různých dohadů, znepokojení a obavy. Československý lid se o Brežněvově návštěvě dozvěděl, teprve po jeho odjezdu ze stručné, neslané a nemastné zprávy, která o vlastním účelu návštěvy neřekla zřetelně. Jenom že jednání bylo srdečné a přátelské, tak, jako by byl všem o všem nikdo nevěřil. Avšak korunu této nejapnosti nasadil Antonín Novotný, který o několik dnů později, ve svém projevu v Prostějově prohlásil, že Brežněv přijel do Československa za účelem detailního projednání dodávek obilí, brambor a "jiných produktů", pro zajištění zásobování potravinami. To je ovšem obecně považováno za směšnou lež. Československý lid má s návštěvami sovětských potentátů smutné zkušenosti, ještě z doby Nikity Chruščeva. U nás doma se ještě nezapomnělo na neblahou Chruščevovu návštěvu v létě 1957. Tehdy Nikita Chruščev otevřel Antonínu Novotnému cestu na pražský Hrad a zpečetil osud Antonína Zapotockého. Na veřejném shromáždění ostentativně "přehlednu" tehdejšího presidenta Zapotockého a prohlásil, že Novotný je "věrný syn československého lidu." Krátce na to dne 19. listopadu, Zapotocký "náhle" zemřel a prezidentem se z milosti sovětského diktátora stal Novotný. A na jaře roku 1962 byl zahadným způsobem odstraněn nebezpečný soupeř Novotného, ministr vnitra R. Barák, když krátce před tím se Novotný sešel s Chruščevem v Bratislavě. Brzy na to, koncem července 1962, došlo k záhadné smrti místopředsedy vlády a předsedy Slovenské národní rady Rudolfa Strečaje. Také tehdy, ovšem komunistická propaganda oznamovala, že šlo o "přátelské rozhovory" a že bylo naprostá "shoda v názorech." Není proto divu, že tajná návštěva L. I. Brežněva vyvolala mnohé dohady i obavy, zejména když k ní došlo brzy po návštěvě Antonína Novotného v Moskvě, v první polovině letošního září. Ani o jednání v Moskvě se toho československý lid mnoho nedozvěděl, zatím co tisk svobodných zemí přinesl zprávy, že mezi

československou delegací a sovětskými vůdci nedošlo k dohodě o hospodářských otázkách. Znalec sovětské politiky, Victor Zorza napsal, že příčinou neshody, byl mimo jiné, také požadavek Novotného, aby došlo ještě k "užšímu spojení" sovětského a československého hospodářství. Je to jistě podivné, ale vysvětlitelné, neboť Antonín Novotný má z každého i sebemenšího uvolnění československo-sovětských hospodářských vztahů, smrtelný strach, neboť ví, že každé takové uvolnění znamená nebezpečný otřes jeho osobní posice.

Protože je jasné, že Brežněv nepřišel z čista jasna jenom proto, aby si s Novotným pobesedoval a protože nikdo nevěří Novotnému, že přijel proto, aby s ním dojednával "detaily" dodávek brambor a obilí, mají dohady a také fantazie volné pole. Jedna zpráva také říká, že Brežněv přijel do Československa a že horečně jedná i s ostatními představiteli komunistických režimů satelitních zemí, neboť prý se připravuje na úplné uchopení moci v Kremlu. Kdož ví? Možná, že i na tom něco je. V těchto dnech uveřejnil Washington Post stručnou zprávu, podle níž Vyacheslav M. Molotov, kterého Chruščev odstranil, je nyní osobním poradcem předsedy sovětské vlády Kosigina, který je druhým mužem sovětské hierarchie v Kremlu. Nesnáží se také Kosigin zpěvuit svoji posici? Nevíme, ale faktem je, že Moskva zápasí s mnoha neřešitelnými problémy mezinárodně politickými, ideovými i hospodářskými a že bude hledán nový obětí beránek. Zkrátka v sovětském imperiu to kvasí a může dojít k dalšímu překvapení.

"Washington Post" 11.11.1965 má na úvodní straně článek, kde cituje čínské komunistické noviny, People's Daily a Red Flag, kde je nový, ostrý útok na sovětské vůdce, mimo jiné je v článku, také útok na Kosigina.

Článek uvádí, že když letos v únoru se Kosigin vracel z Hanoi a zastavil se v Pekingu plně souhlasil se stanoviskem Číny. (Poznámka: pokud jde o válku ve Vietnamu) a vytýká že hned druhý den po Kosiginově návratu do Moskvy, sovětské vůdci od svých slibů utekli. Jsou dvě možnosti:

a) že Kosigin v Pekingu něco slíbil, co pak v Moskvě bylo odminuto.

b) že v Pekingu souhlasil pouze předstíral, ale v Moskvě pak jednal jinak.

V obou případech, myslím, je Kosigin v pěkné šlamastice.

dalí dlouho před první světovou válkou osvobození, když viděli sokolské slety.

"Ni zisk, ni slávu" musí se stát vedoucím heslem k mravnímu obrození národa. Můžeme k němu přispět my, nepatrný zlomek národa, vytržený z kořenů a přezázený do cizí půdy? Jistě že můžeme! Jsme nepatrnou raptostí národního kmene, ale můžeme přispět k jeho síle, budeme-li rádně žít životem, spojenou kořeny s národem doma. I na ten národ doma můžeme působit, jsou přece dnes už cesty, ale není působivějšího prostředku nad příklad. Je-li nás málo, nesmíme si dovolit luxus ztráty mládeže, musíme ji udržet, zachovat jí jazyk, vědomí příslušnosti a odpovědnosti za národ doma. Je nás málo, i národ doma je jeden z nejmenších. Byl snad početnější, když muovali; spoléhali jsme na Masa-

FEDOR HODŽA V TORONTE

Najprv aspoň niekoľko slov o čsl. štátnom sviatku.

Každé jubileum je v prvom rade spomínaním. A tak i dnes, pri oslave 47. výročia československej samostatnosti, náš prvý pohľad je do minulosti. Pripomíname si čo bola ČSR. Tu v širokom svete poznáme iné štáty, iné politické a sociálne systémy. Myslíme si preto - bez neskromnosti - že náš dnešný pohľad na prvú ČSR je dnes i kritickejší i objektívnejší, ako býval kedysi. Diváme sa tiež zvonku a z ďaleka. Tak podružné a časové mizne a vyniká podstatné a trvalé.

A tu máme byť na čo pyšní. Za krátkych 20 rokov slobodného života vedeli sme vybudovať štát, ktorý dodnes má úctu, ba obdiv vo svete. Pravda v tom svete, ktorý vyznáva slobodu, pestuje demokraciu a stará sa o sociálnu spravodlivosť.

Dobrá povst' prvej republiky prežila jej smrt.

Pre mňa bola ČSR na prvom mieste štátom moderným. Moderným v tom zmysle, že vedela úspešne a svojiským spôsobom riešiť základný problém našich časov: vzťah medzi jednotlivcom a kolektívom, medzi zájmom súkromným a verejným. V štáte kde jedinec je všetko, panuje nespravodlivosť, v štáte kde spoločnosť je všetko, vládne diktatúra. Československý demokratický režim chránil svojho občana; preto pestoval v politike liberalizmus a hospodárskom živote štátnu intervenciu. Inými slovami, vláda sa starala o to, aby hospodárská moc, nech už jednotlivca a či skupiny, nezkrátila práva občianske a politické. Preto v republike nevládol ani kapitál ani kapitalisti, ale demokratická vláda kontrolovaná občianstvom. Keď sa vláda ztotožní so štátom a štát si osvoji všetku moc politickú i hospodársku, občan prestane byť občanom a stane sa len súčasťou masy.

Jak je to teraz doma?

Len demokratická vláda môže plniť túto úlohu občana. Nie vláda robotníkov, alebo roľníkov či buržoázie. Vláda jednej triedy musí byť násilná voči iným triedam, aby sa udržala pri moci. V ČSR sa nevedel triedny boj, ale vyrovnával sa naopak triedne rozdiely, lebo na vláde mali účasť všetky vrstvy občianstva. To je druhá základná charakteristika ČSR. Bola demokratická. Konečne, ČSR bola štátom, ktorý sa neustále a rýchle rozvíjal, ktorý rástol kultúrne i hospodársky, ktorý zlepšoval svoj sociálny systém, jedným slovom, štát, ktorý stále napredoval. ČSR bola živá, tvorivá, reformujúca a preto pokroková.

Komunisti sa dne pýšia štatistikami výroby a tak dokazujú znamenitosť svojho režimu tým, že dnešné výsledky porovnávajú so 25 rokov vzdialeným včerajškom. Položme im, ako odpoveď, otázku. Co by bola čsl. demokracia dokázala za ďalších 20 rokov? Iste by nebola zaostala za chudobným Rakúskom, ktoré je dnes prosperujúce a najmä šťastným štátom. Neporovnávajme preto živé s neživým. ČSR, s úspechom plnila to, čo si dala do programu pri svojom vzniku. Byť štátom moderným, demokratickým a pokrokovým. Len jedno veľké pášium zatažuje znamenitú bilanciu čsl. demokracie: pomer česko - slovenský. Na jeho riešenie bolo len 20 krátkych rokov. Dnes o ňom nebudeme hovoriť. Je však vhodné, aby sme si v tejto súvislosti pripomenuli iné jubileum, na ktoré sa v minulosti v českých krajinách zabúdalo a i dnes sa zabúda aj tu medzi nami. Včera 30. októbra bolo výročie Martin-ského deklarácie. Dátum, na ktoré každý Slovák i Čech, oddaný veci svojho národa a veci československej, môže a má spomínať s pýchou a láskou. V slovenských politických dejinách nenájde meďzníka tak významného, akým je práve deklarácia slovenského národa, vyhlásená v Turč. Sv. Martine pred 47. rokmi. Martinskou deklaráciou sa skončilo tisícročné obdobie poroby, ktoré doviedlo Slovákov na okraj národnej smrti a otvorilo sa obdobie nové, obdobie národnej obrody, rastu

Pokračování na str. 2.

OTTAWA - SITUACE NEZMĚNĚNA

Libaralové zůstávají nejsilnější stranou - konzervativci a socialisté získali několik mandátů - komunističtí kandidáti rozdrčení. Výsledky kanadských voleb byly zklamáním pro všechny strany. Liberální strana, vedená ministerským předsedou L. B. Pearsonem, doufala v absolutní většinu. Nezískala ji. Její zastoupení v parlamentu zůstává beze změny - 129 mandátů - o čtyři mandáty méně než absolutní většina.

Konzervativci doufali, že získají největší počet mandátů. Jejich vůdce, John Diefenbaker, doufal, že bude ještě jednou kanadským ministerským předsedou. Konservativní strana získala však jen 99 mandátů.

Nová demokratická strana / socialisté / tvrdila, že po prvé v dějinách má naději utvořit vládu. Ačkoliv zaznamenala značné zisky, její zastoupení v parlamentě vzrostlo pouze asi o čtyři mandáty na 21.

Komunisté znovu dokázali jedinečnou nepřítelivost pro kanadské voliče. Všichni jejich kandidáti ztratili zálohu / kandidát ztratil zálohu, nedosáhnou-li alespoň 50% hlasů vítězného kandidáta / a vůdce komunistické strany v Kanadě obdržel ve svém volebním okrese 226 hlasů / z celkového počtu téměř 17.000 / !!

NEJLEPŠÍ DEMOKRACIE V EVROPE

Význačný kanadský vojenský kritik, Major-General W.H.S. Macklin, napsal v Telegramu / 11. listopadu 1965 /: "Lid Československa nechťel komunismus; měl nejlepší demokracii v Evropě."

HUMOR "BIČE".

Stalo se v Praze. Matka shání dcera. Patnáctiletou. Nemůže ji nikde najít. Konečně ji spatří jak se vede zavěšená s tuzexovým černochem. "Marie, deš mi vod něho!" "Ale já ho viděla první!" odvěti dceraška pohotově.

Soudruh Lacina zas po dlouhé době napsal román. Na tiskové konferenci se ho žurnalisti dotazují: "V tom Vašem románu, mistře, jsou tři vraždy. Můžete nám o tom něco říct?" "Ale chtěl jsem do toho jednoduše vnést trochu života!"

Hřimal Toník Novotný na jedné schůzi: "... a jen tak, souzi a soušky, doženeme a předeženeme i ty nejzaostalejší státy na světě!"

Dr. Miroslav Tyrš přinesl sokolskou myšlenku? Národ je bezmocný, obklopen silným nepřítelem. Byl snad mocnější, měl více naděje na osvobození, když Tyrš začal tvořit v Sokole své národní vojsko? Palacký řekl, že kdykoliv jsme vítězili, bylo to spíše převahou ducha, než silou fyzickou. Tyrš tedy budil síly ducha! Budil mravní síly národa! Budil je v tělocvičnách drobnou vytrvalou prací, tou černou prací všedního dne. Trvalo padesát let, než uzrálo ovoce Tyršovy snahy, než sokolský duch pronikl národ, vytvořil legie, přivedl je k vítězství! To byla cesta k dvacátému osmému říjnu. To musí být cesta k jeho obnově! Přispěje-li každý z nás svou troškou a svou drobnou obětí, vyrostne mravní síla, která napravit chyby února a vrátí radost do našich vzpomínek na dvacátý osmý říjen roku devatenáctistéhoosmnáctého!

PORADY SLOVENSKÝCH DEMOKRATICKÝCH EXULANTOV V MONTREALI.

V dňoch 30. a 31. októbra mala Stála konferencia slovenských demokratických exulantov svoju štvrtú plenárnu poradu. Zúčastnili sa jej exulanti z Chicaga, Toronta, Montrealu, Washingtonu a New Yorku. Rokovali o znárodnení v Československu, jeho výsledkoch po 20. rokoch od vydania prvých znárodňovacích dekrétov, ďalej o zmyslení mládež slovenskej a českej generácie a o medzinárodnej situácii so zvláštnym zreteľom na strednú a východnú Európu. Referovali: Dr. Jozef Mrázek o znárodnení, Dr. Michal Múdry o zmyslení mládeže a Dr. Fedor Hodža o medzinárodnej situácii, do ktorej zasiahli aj českí hostia.

Pokiaľ ide o zmyslenie mládeže, konferencia konštatovala toto: Jedným z najzraniteľnejších miest komunizmu je mládež. Tá vrstva národa, ktorú kedysi komunisti získavali radikálnymi myšlienkami, zisťuje teraz nad všetký pochybnosťami, že priepasť medzi marxistickou teóriou a skutočnosťou je nepreklenuteľná. Vyvodzuje z toho dôsledky aj u nás v Československu. Mladá generácia vystupuje smelo. Prednáša svoje názory a požiadavky otvorene. Verejne, v diskusiách a anketách a v dennej tlačí vyslovuje v prevažnej väčšine svoj odpor k politike strany a režimu a odsudzuje komunistický systém vo všeobecnosti. Vidí v súkromnom podnikaní prevažne prednosti a v komunistickom prevážne nevýhody. Hľadá s rešpektom na kvalitnejšiu výrobu priemyslov, distribúciu, rýchly rozvoj techniky a väčšiu životnú mieru na západe. Túži po poznávaní sveta a smelo si reklamuje právo na slobodné cestovanie a slobodné štúdium. Pilne vyhľadáva, obdivuje a prijíma ideologické a svetozorové koncepcie slobodného sveta. Napobuje západ a dáva svoju prichylnosť k nemu na javo aj svojím zovňajškom. Režim vnucoval marxizmus na úkor všeobecných a odborných vedomostí. Vyvolal tým u mládeži živelný odpor k marxizmu, ktorý sa stal pre mládež prežitkom a núteným zlom.

Ani organizačne sa mladé pokolenie nepodalo.

Odmietla reglementáciu v jednej etablovanej a dovolenej organizácii ČSM. Chová sa k nej pasívne a už začína volať po práve organizovať sa aj mimo ČSM.

Bez akýchkoľvek pochybností, mladá generácia sa stala avantgardou reforiem, nových myšlienok aj v samej strane, a nositeľkou silnej rezistencie a boja proti komunistickému systému. Režim

si je toho vedomý a preto podniká zúfale akcie, aby mládež podchytil. No, odcudzenie mládeže od komunizmu má hlbšie príčiny, než ako si to nahovávajú režimisti a partajní činitelia. Jej odpor proti politike strany nevyplýva iba z nezájmu, ani z pohodlia, ani nie iba z generačného rozporu - rozporu otcov a detí. To, čo v nej kvasí, má korene v našej národnej tradícii: v túžbe po slobode a pravde a v odpore proti každej diktatúre. A mládež je už tak ďaleko na tejto ceste, že sa z nej nedá odvrátiť. Vitáme toto úsilie našej generácie, pozdravujeme ju, ako "buditeľku nového rána", sľubujeme, že ju budeme v jej úsilí všemožne podporovať. Obraciam sa aj na slobodný svet so žiadosťou, aby jej vhodnými prostriedkami pomáhal v odpore proti komunizmu a v osvojovaní si demokratického svetonázoru. Mládež - to je naša najväčšia posila i nádej.

V rámci zasadania Konferencie v sobotu večer 30. októbra bola oslava 150. výročia narodenia Ludovita Štúra.

Slávnostný prejav mal Dr. Jozef Lettrich. V prejave, ktorý si so záujmom vypočuli aj mnohí hostia, Dr. Lettrich upozornil na úlohu exilu pripravovať dorozumenie medzi slovenskými a českými exulantami, naprávať to, čo režim doma policajným centralizmom kazí.

FEDOR HODŽA V TORONTE

Dokončení se str. 1.

a rozkvetu. No Deklarácia není len historický medzník. Ona je historický čin. Slováci vtedy prehovoriť určite nikdy potom - jedným, jediným hlasom: politici a poeti, pracovníci v osвете i hospodárstve, na poli i vo fabrike, radikáli i umiernení, katolíci i evanjelici, slovom všetci, ktorých životná práca pasovala na hodnosť národných dejateľov, všetci sa osvedčili jednomyselne a jednoznačne za slobodu, za demokraciu, za česko - slovenskú spoluprácu. Martinská deklarácia bola vskutku prejavom národa, sjednoteného vo všetkých základných postulátoch svojej politickej budúcnosti. Bol to čin národného sebaurčenia. Nezabúdame preto na Martinskú deklaráciu.

Nech radikáli na jednej i druhej strane hovoria čokoľvek, Martinská deklarácia není nič viacej, ale ani nič menej, ako jasné nie cudzej nadvláde a jasné áno slobode, demokracii a československej zhode.

OSLAVA 28. X. V CLEVELANDU.

V České národní hale, 4939 Broadway, v Clevelandu se dne 31. října konala důstojná oslava 28. X. Návštěva byla slušná a úroveň velmi důstojná. Hlavními řečníky byli: býv. čs. ministr výživy Václav Majer a Hon. Ralph J. Perk. Spolupracovala tato tělesa: koncertní soubor Sokola Tyrš pod taktovkou J. Humla, pěvecký a dramatický spolek "Vojan", dramatický klub gen. M. R. Štefánika, pianistky: Ruth Pokorná a Alice Tothová. Pořadatelem oslavy byli Českoslovenští legiáni v Clevelandu ve spolupráci s Americkým výborem pro osvobození Československa a Českou kulturní zahraničkou. Místní denní tisk, a zvláště "Cleveland Press", věnoval oslavě značnou pozornost.

Ze závazného projevu ministra Majera vyjímáme:

Před čtyřiceti sedmi lety, na samém sklonku první války světové, 28. října 1918, vznikla z práce národní, kulturní i politické a z utrpení i boje mnoha pokolení Čechů a Slováků, právem historickým i právem národním sebeurčení, Československá republika.

Dávny cíl našich národních buditelů-Komenského, Kollára, Havlíčka, Štúra i Palackého, politický cíl naší národní revoluce proti Rakousku-Uhersku, cíl Masary-

kův, Štefánikův a Benešův - byl dosažen.

T. G. Masaryk ve "Světové revoluci" vysoce hodnotí odboj vedený doma i v zahraničí. Vzpomíná slavného uvítání, jehož se mu v Americe dostalo v rozhodujícím roku války na jaře 1918. Tyto manifestace a hlavně práce vykonané předtím, značně přispěly k úspěchu Masarykova politického jednání ve Washingtoně. T. G. Masaryk zvláště vzpomíná, že již 22. října 1915 se na společném sjezdu v Clevelandě dohodli američtí Slováci a Češi o jednotě a spolupráci a vyslovili se pro jednotný stát československý.

Clevelandská konference, které Masaryk přikládá takovou důležitost, se konala 22. října 1915 - tedy právě před půl stoletím. Slovenským sekretářem konference byl tehdy Štefan Osuský a českým sekretářem Josef Martinek, dosud žijící účastníci a významní bojovníci v našem zápase za československou svobodu a nezávislost.

Nesmírný vliv na úspěch washingtonských jednání měly i ovšem zprávy o bohatýrském boji československých legií proti bolševikům na nekonečných pláních Ruska.

28. říjen 1918, kdy byla Československá republika v Praze s obrovským nadšením a radostí

proklamována, byl slavným vyvrcholením staletého národního úsilí Čechů a Slováků a plodem revolučního boje československého lidu doma i v zahraničí, což právě Masaryk nikdy nepřestal zdůrazňovat.

Pod moudrým, osvěceným vedením T. G. Masaryka a díky státnické rozvaze a demokratické spolupráci vynikajících mužů tehdejší československé politiky: Beneše, Štefánika, Kramáře, Tusara, Švehly, Tomáška, Šrobára, Habrmána, Rašína, Udržala, Hoří, Křofáče, Děra, Soukupa, Šrámka, Staňka, Stříbrného, Hrubana a mnoha jiných, naše národní revoluce zvítězila a v duchu těžce demokratické spolupráce si československý lid dal majestátem své svobodné vůle základní zákony svobodného života republiky.

Byla to i tehdy práce těžká. Země byla válkou ochuzena, vyrabována a lid trpěl nouzí. Vlny spontánního nadšení nutně ustoupily tvrdé realitě všedního života. Autorita staré monarchie rázem zmizela a nová autorita demokratického státu se rodila těžce a pomalu. Lid, jehož představa demokracie nebyla v té době ještě zcela ujasněna, podléhal planému radikalismu.

Komunističtí emisáři bolševické vlády v Moskvě, která již tehdy byla nepřitelem svobody lidí i národů, zneužívali poválečných obtíží hospodářských a zásobovacích k radikalizaci dělnictva a rozvraceli dělnické hnutí politické i odborové. Útok maďarského bolševického režimu proti Slovensku, musel být rozdrčen vojensky.

Avšak vzdor tomu byl zbudován stát demokratický, kulturní a pokrokový, hospodářsky zdravý a sociálně spravedlivý.

Mnohé z toho, co nyní je uskučňováno na poli hospodářském, kulturním i sociálním v zemích tradiční demokracie politické, bylo v Československé republice provedeno již v prvních letech jejího svobodného života.

Představme si, na jaké výši politické, kulturní, hospodářské a sociální mohla naše republika býti dnes, kdyby československý lid byl mohl ve své práci a svobodném životě pokračovat - a srovnáme to s tím bedňným stavem jaký je v naší nešťastné vlasti dnes, dvacet let po skončení druhé války.

Dvakrát od té doby jsme svobodu ztratili. Pokaždé proto, že byly v mezinárodní politice opuštěny Wilsonovy principy svobody a národního sebeurčení a proto, že ve světě zvítězilo násilí nad právem. Poprvé se tak stalo v Mnichově, kdy československá svoboda byla obětována vyděračství německého diktátora Hitlera a po druhé se tak stalo během a na konci druhé války světové, kdy svoboda národů střední a východní Evropy, včetně Československa, byla obětována vyděračství sovětského diktátora Stalina, který se do spojeneneckého táboru svobody vetřel, když byl v roce 1941 Sovětský svaz napaden dřívějším Stalinovým partnerem Hitlerem.

Konec druhé války nepřinesl Československu skutečnou svobodu, ačkoliv německá vojska celé pražské oblasti kapitulovala do rukou České národní rady v Praze již v úterý 8. května

1945, týž den, kdy končila válka v Evropě.

Zdálo se tedy, že i naše země je na prahu nové svobody. Ale nebyla.

Druhý den na to - 9. 5. 1945, tedy v době, kdy válka v Evropě byla již skončena, byla Praha obsazena Rudou armádou, která na svém postupu do Prahy obsadila současně četná města a celé rozsáhlé kraje, již předtím německými okupanty vyklizené. Zatím co pomocí komisařů Rudé armády českoslovenští komunisté upevňovali své posice, sovětská soldateska terorisovala lid a rabovala zemi. Československo bylo na prahu nové poroby. Taková je historická pravda a je proto vrcholem cynismu, jestliže komunisté vyhlásili 9. květen za den národního osvobození.

Když se prezident dr. Beneš vrátil dne 16. května 1945 do Prahy, byla v zemi naprosto jiná situace, než do jaké se vrátil T. G. Masaryk v prosinci 1918. Lid vítal presidenta dr. Beneše se stejnou radostí a nadšením a také s velkou nadějí. Bohužel, mužové 28. října, kteří oficiálně jménem vlády a Národního shromáždění vítali v roce 1918 T. G. Masaryka, byli nyní téměř všichni již mrtví. Oficiálně dr. Beneš uvítali sovětský agent a národní zrádce Zdeněk Fierlinger, poslušný lokaj Moskvy, komunistu Klementa Gottwalda, vyslanec Zorin a generálové Rudé armády.

Radost z osvobození z jarma nacistické okupace byla zkalena. Zvony svobody oněměly; celá země se chvěla v obavě o svou budoucnost.

Následovalo krátké období, necelých tří let, kdy se demokratický československý lid v čele s prezidentem Benešem, komunistickému teroru a zradě bránil. V únoru 1948 pak osamocená československá demokracie náporu sovětského imperialismu podlehla. A od té doby náš lid doma prochází novou křížovou cestou utrpení, bezpráví, bídy duchovní i hmotné poroby, jakou neznají celé naše dějiny.

Dnes československý lid znovu, již po třetí v tomto století o svoji svobodu bojuje a v tomto svém boji nalézá poučení, posilu a nezlomnou víru v národním, duchovním a politickém odkazu 28. října 1918, který je a na trvalo zůstane slavným dnem naší slavné i bolestné národní historie.

OZNÁMENÍ

Dr. Oskar Sýkora, zubní lékař a profesor Mc.Gill University, syn Dr. Oskara a Marie Sýkorových (z Náchoda - ČSR.), s chotí Christine rozenou Jay (z London-England), dovolují si oznámit, že uzavřeli sňatek dne 30. října v kapli Mc.Gill University v Montrealu.

PROCK INSURANCE AGENCY

14 Conrad Avenue Toronto 4
Tel. 537 - 2631

AUTO - POŽAR - BONDY
Dopravní a všeobecné pojištění
Výhodnější a levnější podmínky
Auto - financování

Zveme Vás na dobročinný
BAZAR
DÁMSKÉHO
ODBORU ČSNS
TORONTO

v sobotu, 20. listopadu 1965, v Masarykově Domě,
212 Cowan Ave.
odpoledne od 1h.
do 6 večer.

Pečivo, koláče,
dršťková polévka,
občerstvení, výstava
dětských obrázků,
koledy, a mnoho jiných
zajímavých věcí na Vás čeká.
Pomozte nám pomoci ostatním!

Z BRAZILSKÉ LYRIKY

(Ze sbírky "Zpěvní souboje" (Descantes), vydané v Recife, stát Pernambuco v roce 1907)

Carlos Estevam:

Muzo očí, jež blesky vyhání,
která velitelkou jsi veršů mých,
nepodceňuj pěvecké mé klání,
nebo ono sklání se u noh tvých.

MANDEL MONTEIRO:

U Olindy zázračná je země,
když slunce v modři umdlévá,
podobá se krasavici - ženě,
jež na kraji pláže prodlévá.

Olinda, město v severní Brazílii.

Zčeštil: F. C. Štěrba.

HLAS AMERICKÉHO TISKU

Vyňatek z článku: "Appeal To Conscience", A. N. Spanel, Washington Post.

"Žijeme v době, kdy celý svět pociťuje neúprosný nápor agresivního komunismu, toho "moderního" barbarství, které ohrožuje naše dědictví morálních hodnot. Nicméně, svobodný svět zklamal v tom, že nebyl schopen jednotně a svorně zasvětit své síly svobodě, bez níž by západní civilizace byla ztracena.

Poslední léta se náš zájem soustřeďoval spíše kolem komunistického propagačního vnařidla nazvaného "mírové soužití" než na jednotné a trvalé snaze zabránit třetí světové válce.

Západní svět žije ve zmatku. Někteří jeho státníci a mluvčí jsou nejen ochotní, ale dokonce chtějí zaprosat principy za vidinou obchodu a naději - ničím nepodloženou - na fyzické přežití konfliktu.

Již třetina lidstva je v područí komunistické tyranie a miliony v ostatních částech světa jsou jí ohroženi. Hranice svobody se sevřávají zatím co násilí má cestu volnou. A přesto svobodný svět je dnes rozpolcený více než kdy předtím. Otevřeně dává přednost zisku před společným cílem. Nejenže naše aliance se rozpadávají, ale cíle, pro které byly vytvořeny, pomalu blednou v paměti.

Tytéž státy, které se domnívají, že mohou obchodovat s Hitlerem, s překotem dnes spěchají obchodovat s Kossyginem, Maoem a Castrem. Z historie si poučení nevezly. Ti, kteří zastávali názor, že si appeasementem mohou koupit Hitlera, dnes bez ostychu hledají privilej komunistům podlézat.

Doba vyžaduje, aby instituce, které si nejvíce uvědomují nesmrtelnost morálních hodnot, zastavily úpadek náboženství, erosi ideálů a vzrůstající lhostejnost a netečnost k utrpení obětí komunismu.

Svobodný svět a s ním všechny církve mají svatou povinnost pracovat společně - a svorně - pro věc svobody. To znamená: proniknout tam, kde dnes převládá paralyzující apatie a neustále nás přesvědčovat o tom, že svoboda je nedělitelná, nikdy na prodej - ale že je nutno za ni platit vírou, neustálou bdělostí a někdy i obětí".

Ak chcete kúpiť lebo predat nehnuteľnosti v Toronte obraťte sa na

MICHAEL J. DAVID

Realtor

1 Sorauren Ave. pri Queen W.
Telefón 533-2288

PRAHA, VÍDEŇ,
BENÁTKY
POUZE \$439.00

AIR & OCEAN

TRAVEL CENTRE LTD.

1 ADELAIDE ST. E.,
(roh Yonge St.)

TORONTO

EM 3-8888 (4 linky)
KAREL BUZEK,
Notář.

FILOSOFIE LOGICKÉ ANALYSY. (JE BŮH MRTVÝ?)

Joža Procházka:

Slovo filosof je řeckého původu a znamená: ten, který miluje moudrost. Rozsah moudrosti, která byla předmětem filosofova výzkumu, byla původně mnohem rozsáhlejší, než tomu je dnes. V době, kdy Sokrates rozprávěl se svými žáky o etnosti v parcích Athen a na stupních Parthenonu, filosofie a věda nebyly dosud rozděleny. Říše vědy byla ještě pralesem, do něhož nevkrčila dosud doopravdy lidská noha, slují, do níž jen málo nahlédlo lidské oko. Ale jak bylo dosahováno definitivního vědění v jednotlivých oborech filosofie, odštěpovaly se od mateřského celku, tvořice samostatné exaktní vědy. Studium nebeských těles a vesmíru, které je nyní obsahem astronomie, bylo kdysi částí filosofie. Newton nazval své velké dílo o principech fyziky "Principy přírodní filosofie". Stejně tak studium lidské mysli se odštěpilo od filosofie a tvoří samostatnou vědu, psychologii. Tak, ony problémy, které člověk vyřešil definitivním způsobem, anebo, o nichž se domnívá, že byly definitivním způsobem vyřešeny, se staly částí vědy a jen ony zůstaly ve filosofii, na něž není zatím exaktních odpovědí.

DVĚ HISTORICKÉ SKOLY.

Podle metody, již jednotliví filosofové řešili filosofické problémy, je lze rozdělit ve dva hlavní tábory. Jedni docházeli ke svým závěrům pomocí principů matematických spolehlajících na neomylnost logiky a předpokládající celou řadu člověku vrozených vědění apriorních. Druzí připouští za převážnou, ne-li výlučnou, pramen poznání empirii. Plato, Tomáš z Aquinu, Spinoza a Kant patří do tábora matematického. Demokritos, Aristoteles a britští empirikové Locke, Berkeley a Hume zastupují školu druhou.

MODERNÍ KOMPROMIS

V moderní době vznikla filosofie, která je plodným kompromisem obou historických škol. Kombinuje empirismus založený na induktivní metodě s účinnou technikou logické dedukce. Je nazývána filosofii logické analýsy anebo také analytickým empirismem. Od empiriků převzala svůj vědecký temperament. Ale, dospěl-li empirismus v jeho naprostém domýšlení Humeem k naprostému popření možnosti získat nějaké exaktní vědění vůbec, logičtí analytici se dostali ze slepé uličky, v níž byl jen agnosticismus a pochybování, účinnou technikou logické dedukce. Jako empirikové spokojují se tím, že bežou problém za problémem a snaží se dospět k jejich uspokojivému jednotlivému vyřešení, namísto aby budovali jednotný ucelený systém, existující k určitému anthropocentrickému účelu, jako to činili matematictí "stavitelé systémů".

Charakter filosofie logické analýsy bude objasněn nejlépe vyličením, jak se dívá na hmotu a mysl, tyto dvě základní substance vesmíru, a jak chápe proces vnímání.

JE SVĚT HMOTY POUHÝM SNEM?

Z jejího celkového temperamente bude jasno na první pohled, že se nemůže ztotožnit s idealistickým pojetím hmoty, pojetím sdíleným převážnou částí evropských filosofů. Odmítá názor, že věci jsou ve skutečnosti pouhým mentálním fenoménem. Trebas uznává, že není logickou nemožností předpokládat, že celý hmotný svět není nic jiného než pouhý sen, filosofie logické analýsy nicméně tvrdí, že neexistuje také žádný logický nevyvratitelný důvod domnívat se, že život je doopravdy jen pouhý sen. Podle Leibnitze věci jsou spojené duševní. Podle Berkeleyho fyzické předměty jsou myšlenkou v mysli Boha. Podle strážlivé vědy hmoty je komplexem elektrických nábojů v prudkém po-

hybu. Filosofie logické analýsy nalézá uspokojení ve vysvětlení vědy. Fyzika a matematika jí poskytují velmi cenný materiál a teorie relativity, jsou jejími pilíři, stejně jako jsou pilíři vědy, změnil se radikálně tradiční názor na hmotu. Filosofie v souhlasu s vědou nahradila pojem věci pojmem "hmotné substance" a představovala si, že hmotná substance se skládá z částic infinitesimálně malých a věčných, atomů a elektronů.

EINSTEINOVA REVOLUCE

Einstein dokázal, že hmoty je vskutku energie ve zpomaleném pohybu a zaměnil částici "stavem". Každý stav má k jinému stavu vztah zvaný "interval", který může být analyzován různými způsoby na prvek prostoru a času. Ale na rozdíl od klasického názoru, v tomto relativistickém pojetí stav A může být pokládán za předchozí stavu B, nebo s ním současný, anebo za stav mu následující, podle toho, jaké stanovisko pozorovatel zaujme. Tak základní fyzickou jednotkou není "částice", ale "stav". To, co bylo pokládáno za částici, je svaček stavů. Hmoty není částí základního materiálu světa, ale pohodlným seskupováním stavů do svazků, atomů, elektronů. Kvantitativní teorie, jejímž revolučním poznatkem bylo zjištění, že fyzické jevy, které byly pokládány za vlnění, na př. záření, elektrický proud a pod., jsou trhané, nespojitě, složené z infinitesimálních částic, kvant, jen zesiluje tento názor, ale filosofie odpovídající jejím poznatkům dosud nevykristalizovala. Má se za to, že bude vyžadovat ještě radikálnější odklon od tradiční doktriny prostoru a času, než učinila teorie relativity.

ČLOVĚKOVO SEBEVĚDOMÍ SE HROUTÍ.

Jak je z předešlého zřejmo, když je řeč o postatě hmoty, filosofie logické analýsy nechá mluvit fyziku, jejíž závěry jsou stejně fantastičtější než nejfantastičtější spekulace filosofa. Podstatu hmoty je tak dalším problémem, který z filosofie přešel do vědy a filosofie logické analýsy má zásluhu o toto krystalizování systému vědění. Ve stavu, v němž se dnes nachází fyzika kvanta, která nakonec dospěla k názoru, že fyzické jevy jsou obojí zároveň, i vlněním i částicemi, podstatu elektronu je dosud záhadou a byl vyjádřen názor, že člověk snad nikdy nebude moci jeho skutečnou postatu objevit a to nikoli v důsledku svých omezených schopností, ale v důsledku povahy zákonů přírodního dění. Věda dochází tak k názoru, že podstata je nepoznatelná, ale nepoznatelnost, k níž ona dospěla, je zajiště docela jiného druhu než Kantova nepoznatelnost fyzického objektu.

JSOU HMOTA A SMYSL TOJÉŽ?

Podobný vývoj, jímž prošel vztah filosofie k podstatě hmoty, se udal v jejím poměru k problému mysli. Zatím co fyzika "odhmotnila" hmotu prohlásivši ji za formu energie, psychologie "odduševnila" lidskou mysl. I tam definitivní vědění nahradilo za značné části filosofickou spekulaci. Princip podmíněného reflexu nahradil princip sdružování idejí, který se v různých formách uplatňoval v teorii vědění počínaje Descartem. Podmíněný reflex nervovou cestou je zajiště mnohem více fyzického charakteru, než bylo pouhé sdružování idejí, jež předpokládalo umělou nadstavbu apriorních pramenů vědění, které filosofie logické analýsy podrobila kritickému zkoumání a odmítla v úsecích, které v něm neobstály. Tak fyzika a psychologie se sblížily se svých diametrálně rozdílných stanovisek usnadnivše doktrinu "neutrálního monismu", jemuž připravil cestu William James svou kritikou "vědomí".

Rozlišení mysli a hmoty se dostalo původně do filosofie z náboženství a po drahnou dobu se zdálo, že spočívalo na platných základech. Filosofie logické analýsy má však za to, že mysl, stejně jako hmoty, není nic jiného než pouhým vhodným seskupováním "stavů". Zdá se, že některé stavy náležejí pouze do skupiny hmotné, ale jiné patří do obou skupin, jsouce současně stavy hmotnými i duševními. Tato doktrina dospívá k velkému zjednodušení v názoru na stavbu světa. K snadnějšímu pochopení duševních "stavů" je dobře připomenout si povahu stavů, které představují podstatu hmoty podle vysvětlení kvantitativní fyziky. Představme-li si, podle ní, vedle sebe dva elektrony, elektron A a elektron B, ve zlomku vteřiny elektron A bude už jen částí původního elektronu A a jeho zbytek bude elektronem B. Stejná změna stavu, jenže v opačném poměru, se stala současně s elektronem B, který je nyní jen zčásti původním elektronem A a jeho zbytek je elektronem A. V zápětí na to elektron A je vskutku elektronem B a elektron B elektronem A, ne snad, že by si vzájemně zaměnily místa přeskakováním prostoru mezi sebou, takové vysvětlení by bylo příliš všední, nedůstojné kalibru kvantitativní teorie. Proces je vskutku mnohem složitější, ja částí nepřetržitěho přílivu a odlivu jejich totožnosti.

ODPOVÍDÁ SKUTEČNOSTI OBRAZ SVĚTA SDĚLENÝ SMYSLY?

Stejně tak je tomu na poli vysvětlení procesu vnímání. I tam věda vnesla radikální poznatky definitivního charakteru. I tam věda překonala nejmolejší filosofické spekulace. Filosofický idealista by mohl tvrdit, že dokazovala správnost jeho stanoviska o "neskutečnosti" fyzických předmětů. Logický analytik by však odpověděl, že idealistická filosofie dospěla k "neskutečnosti" hmoty chybou logikou, zatím co abstraktní obraz světa kreslený vědou je výsledkem laboratorních poznatků. Logický analytik, na rozdíl od idealistického filosofa, říká, že musí existovat něco objektivního, co způsobuje vjemy, třeba tyto vjemy u různých pozorovatelů mohou být různé, subjektivní. Existuje-li něco, co se nazývá "vnímáním" musí to být do určité míry důsledkem vnímaného předmětu a vjem se musí více méně podobat vnímanému předmětu. Tato podmínka může být splněna pouze tehdy, existuje-li kausální řetěz mezi předmětem vnímaným a vjemem. Podle fyziky tomu skutečně tak je. Světelné vlny cestují ze slunce na zemi podřizující se kausalitě určitých zákonů. Když dospějí do lidského oka, celá řada věcí se stane, které by se nestaly bez jejich působení a výsledkem je "vidění slunce". Slunce lidské zrakové zkušenosti je síce velmi odlišné od slunce astronomického, ale je přece jen pramenem vědění o astronomickém slunci, neboť vjem slunce se liší od vjemu měsíce způsobem, který je kausálním důsledkem rozdílu mezi astronomickým sluncem a astronomickým měsícem. Co můžeme poznat o fyzických předmětech tímto způsobem, jsou jen určité abstraktní vlastnosti struktury. Poznáme na příklad, že slunce je kulaté, ale nejsme oprávněni se domnívat, že je jasné anebo horké, neboť fyzika může vysvětlit, že se takovým může zdát, aniž by jim skutečně bylo. Naše vědění o fyzickém světě je pouze abstraktní a matematické. Lidské oko je s to, vnímat jen spektrum světelné, které je jen nepatrnou částí spektra elektromagnetického. Celý rozsah infračervených, ultrafialových, gama, kosmických a radiových vln mu zůstává utajen. Obraz, který vznikne na sítnici lidského oka může tudíž být jen přibližným obrazem toho, čím fyzický předmět vskutku je.

(Dokončení příště)

Ferdinand Peroutka:

Nejen československé i jiné komunistické noviny zabývají se černošskou otázkou v Americe a velmi ovšem odsuzují diskriminaci a nerovnoprávnost. Napadá otázka: jakým právem? Před patnácti lety bylo námi řečeno "Kdyby nám bylo zůstalo tolik práv, kolik má černoch v Americe, nebyli bychom odešli." Jestliže po patnácti letech zbývá něco k tomu dodat, tedy toto: "Ovšem že ne."

Začneme jednou epizodou. Americký černošský spisovatel James Baldwin byl pozván na slavnou anglickou cambridgskou universitu, aby tam asi před tisíci studenty promluvil na thema: "Americký sen na útraty amerického černocho. "Citoval všechny pravdivé fakta o rasovém útlatku v Americe, onen "krvavý katalog", jak to nazval. S tou volně na všechny strany se rozšiřující smělostí, již zajišťuje demokracie, řekl všechno, co radikální černošský intelektuál si myslí o Americe. Nezůstává u faktů, přešel k závěru a k úsudku. Závěr byl, že američtí černoši nejsou vázání věrností k americké vlajce, a úsudek byl, že bílá civilizace, která takto zacházela s černocho, nemá právo na život, což každý, kdo chce, může vyložit tak, že má být zničena. Angličtí studenti mu vážně naslouchali, zdvořile s ním debatovali, a na konce uspořádali hlasování, v němž mu velkou většinou dali za pravdu. Pravděpodobně tím neminili schválit jeho thesi o zničení bílé civilizace, tak zmatení sotva byli, nýbrž prostě chtěli vyjádřit sympatie. Nemohlo jim ujít, že jejich host nepříštel proto, aby pro černocho žádal rovnoprávnost, tím se mnoho nezabýval, nýbrž proto, aby žádal nejvyšší trest pro bílou civilizaci. Ale snad si pomyslí, že osobně má právo na takové city. Před tím byl James Baldwin v Africe a mluvil tam stejným způsobem.

Nyní by snad bylo možno očekávat politické drama. Zůstal tento muž, jenž vyzýval k nevěrnosti k americké vlajce, v exilu, a by odtud dále proklínal, nebo jestliže ne, co se s ním stalo, když opět vstoupil na půdu kruté země, v níž na neštěstí se narodil? James Baldwin se vrátil do Ameriky, byl horlivě interviewován novináři, šel, kam chtěl a dále mluvil co chce. Nemusil do Anglie, aby tam, z dálky, vyslovil své názory. Dávno už všechno toto napsal ve svých knihách, které vyšly v Americe. A pohledme na jiné americké černošské vůdce. Jeden z nich po krvavých bouřích v Los Angeles řekl: "Jen více toho!" Jiný řekl: "Potřebuji v New Yorku padesát tisíc organizovaných a tvrdých černochoů a všechno změním."

Demokratický exulant nemůže než závidět americkému černocho jeho právo na opozici. Nemá na mysli tak divokou opozici, jaká tu se ukazuje. Prál si od osudu jen tolik, aby mohl demokratické ideje dát do souítě s ideami diktátorskými, aby o tom mohl aspoň diskutovat. Nebylo mu to dopřáno. Jsou demokratičtí exulanti a jsou demokraticky smýšlející lidé, kteří zůstali doma. Mezi nimi a americkými černocho jsou tyto rozdíly, pokud politického postavení se týká: 1/černošský politický vůdce neexiluje. Má dosti naděje, aby zůstal, a dosti možnosti, pracoval a agitoval pro svou věc. Naopak demokratům v komunistických zemích bylo uloženo "perpetuum silentium", trvalé mlčení. 2/ V Americe vláda stojí na straně černochoů. V komunistickém státě nejhorším nepřítelem demokratů je vláda. V Americe násilných činů proti černochoům se dopouští pouliční shluk, náhodně a rozčilené skupiny, nebo tajná organizace. V komunistickém státě sama vláda organizuje násilné činy proti demokratům. Zde Ku Klux Klan by byl zbytečný. Na věci nic nemění, že vláda navenek dává násilí zákonovou a soudní podobu, že vládní terorsté chodí v uniformách a soudcové mají tradiční černé roucho.

JAKÝM PRÁVEM?

Také Hitler dal svému teroru zákonnou podobu. 3/ Hlavní rozdíl, z něhož všechno ostatní vychází, je v tom, že Amerika není totalitární společnost, komunistický stát je. Jako nacisté, komunisté chtějí dostat celého člověka do své moci, tělo i duši, veřejnosti i v soukromí, od kolébky do hrobu. Neostýchají se to ani vyslovit ani to vynucovat.

Tu vykládáme svůj výrok, že bychom nebyli odešli do exilu, kdybychom měli právo, jako má černocho v Americe. Není v tom nic nerozumného. Člověk nemá odejít, dokud mu zůstává aspoň možnost snahy. Americký černocho zvolna vítězí, poněvadž jeho věc má kořeny v přirozeném právu, a on má dosti možnosti, aby se jí zastával. Může pro ni psát, mluvit, spolčovat se, křičet a zatínat pěsti ve vládou chráněných manifestacích. To se nijak nepodobá onomu "trvalému mlčení", jež komunistická vláda uložila demokratickému smýšlení. Nikdo nebrání americkému černochovi vydávat noviny a časopisy. Ale pod komunistickou diktaturou není připuštěn jediný časopis s demokratickou tendencí. To, nepochybně, je velký rozdíl v situaci. Zatím co černocho takto může vykládat svou při s bílou společností ve svých vlastních časopisech, bílý tisk mu vědomě i nevědomě pomáhá. Všechn reprezentativní americký tisk sympatizuje s jeho emancipací a už dlouho věnuje černošské otázce tolik místa jako ničemu jinému. Mimo to pro černocho pracuje jakýsi automatismus americké žurnalistiky, soutěž mezi reportéry, kteří se chtějí pidi po nových a pokud možno sensačních zprávách. Bílí reportéři vnikli do černošských čtrtí a do detailů popisují jejich ubohé podmínky. Soutěživost amerického reportéra působí, že žádná krivda a bída nezůstane utajena. Každou ránu do tváře, kterou černocho dostal, každý byt se šváby a bez tepla v zimě americký reportér už oznámil celému světu. Je velký rozdíl mezi uvědoměným a neuvědoměným zlem. Oznámené uvědoměné zlo naléhá na nápravu. Komunistická žurnalistika naopak funguje jako olověný příkrov, kde vláda to nařídí. Útrpení demokratů dlouho zůstávalo neznámé.

Když po válce Rusko okupovalo některé země, šedivé vlaky odvážely inteligenci z Maďarska, Polska baltických států na Sibir. Žádný reportér nestál na nádraží, aby to viděl a popsal. I když mu na tom snad osobně nezáleželo, svobodný reportér je velká, i když často neuvědomělá rofermní síla.

V místech, kde výkon volebního práva mu byl zajištěn, americký černocho nemusí volit toho, kdo ho utlačuje. S vášní se účastní loňských prezidentských voleb a značně přispěl k velké porážce konservativního kandidáta, o němž se mu zdálo, že by v útlatku pokračoval. Pod komunistickou diktaturou demokraticky smýšlející občan dostává do ruky jedinou kandidátní listinu, cele složenou z jeho nepřátel. A jsou okolnosti a triky diktátorského umění, které americkému černocho zůstaly neznámé. V komunistických zemích tisíce občanů dostaly kdysi do ruky kus papíru, na němž jim bylo oznámeno, že jsou posláni do koncentračního tábora, poněvadž je o nich podezření, že smýšlejí nepřívětivě o vládě. Ani v nejhorších dobách černocho neztratil to právo, že může být trestán jen za spáchaný čin.

Až dovolíte nebo nedovolíte, budemee srovnávat. Často se vrtá otázka: jak, dělající totéž, odvažujete se kritizovat? Komunisté ovšem, jako každý dnes, se cítí velmi povýšeni nad ten fakt, že v Americe existovalo otroctví.

Výprava si prohlíží pražský Hrad. Průvodce vysvětluje: "... a zde v této posteli spalo sedm králů." - "Hrome!" podotkne někdo v pozadí "a jak se tam, proboha, všichni vešli?"

Z HAMILTONU

HUMOR

Československé Národní Sdružení v Kanadě, Odbočka v Hamiltoně, uspořádá:

MIKULÁŠSKOU ZÁBAVU,

v sobotu 27. listopadu 1965 v hale Knights Of Columbus 222 Queenston Rd. Hamilton. Začátek v 8. hod. večer.

K tanci bude vyhrávat známá a oblíbená hudba pana Fran Ferry - ho. Přípravuje se mikulášská scéna, spojená s rozdáváním dárků, proto bychom žádali naše milé přátele, aby každý přinesl vhodný dáreček pro svou milou nebo milého, který pak bude doručen Miklášem, čertem a anděly.

Dárky se budou přijímat u pokladny.

○ dobré jídlo a pití je náležitě postaráno.

Vstupné \$1.75 za osobu.

Budou nachystány krásné výhry, jistě budete jedním ze šťastných výherců. Přijďte a dovedte své známe. Těšíme se na Vás.

Za ČSNS v Mamiltoně: František Braun, předseda, Karel Pavelka, tajemník.

ČSNS odbočka v Mamiltoně vzpomněla výročí čsl. dne nezávislosti 28. října 1918 v sobotu dne 30. října slavnostním banketem v hotelu Wentworth Arms v Hamiltoně. Hlavním řečníkem byl předseda ústředí ČSNS br. Antonín Dačar. Přítomnost náčelnice Sokola s. Provazníkové zvýšila význam večera.

Soudruh prezident Novotný mluvil kdysi na schůzi v tábořském hradě. V sále seděl muž, ruce zatáty v pěsti, slzy v očích. Naklonil se k němu soused: "Je vidět, soudruhu, že jsi pravý Táborák!" - "To ne, ale profesor češtiny!"

Malý oznamovatel: Pojízdný tank, i když jde o osobní dar příbuzného z Ameriky, lze těžko považovat za běžný dopravní prostředek. Poradte se s SNB. Zn. Dopravní ruch.

("Bjč" vydává býv. poslanec A. Čížek, 37 Avenue J. Segretnin. Gagny, S. et. O., France.)

Vojín Rudé armády se potácí východním Berlínem. Je nacucnut jako četník. Potká staršinu v podobném stavu. "Soudruzi staršinové, dovoďte, abych mezi vámi prošel!" - "Možno" škytne staršina "projděte vojíní, ale ve spořádaném zástupu."

Odbočka pořádá Mikulášskou taneční zábavu v sobotu 27. listopadu v sále Kolumbových Rytířů. Mikulášská tradice a dobrá hudba je připravena.

Pro malý počet dětí účastnících se Mikulášské dětské nadílky odbočka upouští od jejího konání letošního roku, zato ale plánuje dětský lední Karneval na farmě u br. Vojty Havlička na konec ledna nebo únor, až bude led.

L. LUNSKÝ OPTIK

Prohlídky očí

Zhotovení brýlí

Prvotřídní kvalita

Hovoříme česky

470 COLLEGE ST., TORONTO

WA 1-3924

EVROPSKÁ LÉKARNA

posílá

LÉKY DO ČSSR

Rychlé a přesné dodání

HILARY'S DRUG STORE

344 BATHURST ST.

TORONTO

Tel.: EMpire 8-1059

Planujete cestu kamkoliv, nebo si přejete pozvat své drahé z Československa? Nebo cestu do Caribbean, Mexico, Hawaií?

Výhodné ceny v zimní sezóně. Zavolejte neb navštivte Mrs.

L. VESELY.

VESELY & GREBEN

TRAVEL AGENCY

360 Bathurst St.,

Toronto 2B

Tel. EM 3-4366

OSVĚDČENÍ O KANADSKÉM STÁTNÍM OBČANSTVÍ JSOU K DOSTÁNÍ V MINIATURNÍ FORMĚ.

KAŽDÝ KANADSKÝ OBČAN MÁ NÁROK NA MINIATURNÍ FORMAT OSVĚDČENÍ O KANADSKÉM STÁTNÍM OBČANSTVÍ. MINIATURNÍ FORMAT OSVĚDČENÍ (SMALL SIZED CERTIFICATE), OPATŘEN FOTOFOTIÍ A PODPÍSEM MAJITELE JE K DOSTÁNÍ K OKAMŽITÉMU POUŽITÍ. OSVĚDČENÍ VÁM POSLOUŽÍ ZÁROVEŇ JAKO OSOBNÍ PRŮKAZ TOTOŽNOSTI A MŮŽE SE LEHCE NOSIT V NÁPRSNÍ TAŠCE NEBO PENĚŽENCE. CENA TOHOTO CERTIFIKátu JE \$2.00.

CHCETE - LI PODROBNĚJŠÍ INFORMACE O TĚCHTO OSVĚDČENÍCH, OBRAŤTE SE NA NEJBLIŽŠÍ COURT OF CANADIAN CITIZENSHIP, ANEBO, HODI - LI SE VÁM LÉPE, NA:

THE REGISTRAR OF CANADIAN CITIZENSHIP, DEPARTMENT OF CITIZENSHIP AND IMMIGRATION, OTTAWA, ONTARIO.

COURT OF CANADIAN CITIZENSHIP JE V NÁSLEDUJÍCÍCH MĚSTECH: MONCTON, N. B., MONTREAL, P.Q., OTTAWA, TORONTO, HAMILTON, ST. CATHARINES, KITCHENER, LONDON A WINDSOR, ONT., WINNIPEG, MAN., EDMONTON A CALGARY, ALTA., A VANCOUVER, B. C.

J. R. Nicholson

J. R. Nicholson,
Minister pro Občanství a Přistěhovalectví.

SPORT

(Předposlední kolo)

LP.—Bud Sparta neb nováček soutěže Slavia, bude vítězem podzimního kola čs. fotbalové ligy. Neboť po výsledcích předposledního kola, oba populární kluby mají stejný počet bodů a jsou o pět bodů napřed před třetí v tabulce Trnavou.

Výsledky: Ostrava - Sparta 0-1, Slavia - VSS Košice 2-0, Trnava - Hradec Králové 1-0, Dukla - Prešov 5-0, Slov. Bratislava - Trenčín 3-2, Lok. Košice - Teplice 2-1, Brno - Slovanft Bratislava 0-2.

Pořadí: 1. Slavia 18 bodů, 2. Sparta 18, 3. Trnava 13, 4. Trenčín 13, 5. Slovan Bratislava 13, 6. Dukla Praha 13, 7. Slovanft Bratislava 13, 8. Hradec Králové 12, 9. Prešov 11, 10. VSS Košice 11, 11. Teplice 9, 12. Brno 9, 13. Ostrava 8, 14. Lok Košice 7 bodů.

SPORT 2

Španělsko bylo před druhou světovou válkou známé hlavně úspěchy v kopané. Byl to především slavný kráček Zamora, současník našeho stejného slavného Pláničky. Po válce zazářili někteří cyklisté v Tour de France a nářadovec Blume, který tragicky zahynul v letecké katastrofě. Nyní jsou to tenisté, kteří hlavně zásluhou Santany se probíjeli vítězstvím nad Indií do finále Davis Cupu, kde se utkají s Australií. Bylo to velké překvapení letos v létě, když v Barceloně v mezimpásmovém utkání Španěle vyřadili hladce 4-1 Američany. Santana pak dovršil letošní úspěchy vítězstvím na mistrovství USA ve Forest Hill.

Crothers v mužích a Burka v ženách získali tituly nejlepších amatérských sportovců Kanady v r. 1965. Crothers držitel stříbrné medaile z Tokia v běhu na 800m, pokračoval letos ve svých úspěších a Burková je mistrýní světa v krasobruslení. Je opravdu škoda, že Kanada nemá v amatérském sportu více takových reprezentantů.

V. Valoušek, býv. dlouholetý předseda čs. fotbalového ústředí a SK. Slavia Praha zemřel v 72 letech ve Stockholmu, kde po odchodu z ČSR. vybudoval významný restaurační podnik. Býval jedním z mála činovníků naší kopané, jehož zásluhy o rozvoj kopané byly uznávány za hranicemi.

Evropský pohár mistrů v košíkové byl rozlosován a zúčastní se ho celkem reprezentanti 26 zemí. Čs. mistr Slavia Praha hraje v zahajovacím kole s dánským EBK. Ellerup. V soutěži je zastoupena celá řada klubů, které jsou hlavně známy úspěchy z kopané, ale mají též výborné basketbalové odbory jako Real Madrid, Benefica Lisabon, Dynamo Bukarešť a jiné.

(Placená Oznámka)

ČTYŘLÉK

Bolven dá vám rychlejší zkrz nazkrz úlevu při bolestech hlavy, nervů nebo při chřipce ku snižení horečky a bolestech v údech. Je to kombinace čtyř moderních léčiv, vynalezená českým profesorem lékařství. Proto působí tak rychle při bolestech jako revma a artritís at už bolest sedí v hlavě, krku, zádech v kříži nebo v nohách. Po čtyřlěku BOLVEN skoro najednou cítíte se lépe zkrz nazkrz. Ano čtyřlěk BOLVEN pomoci oběhu krevního vniká rychle i do těch částí těla, kde bolest sedí a nehýbá se. - Čtyřlěk BOLVEN přinese vám více a rychlejší úlevu ve vašich bolestech.

I vy určitě budete bez bolesti když si napíšete ještě teď o tablety čtyřlěku BOLVEN dvojnásobné účinnosti na 5 týdnů užívání za \$2.90 vyplacené rychlou poštou se zárukou. A nebudete platit clo! Přiložte cash, nebo money order. Ne COD.

EUROPEAN DRUGS

Břetislav Jelínek, čsl. lékárník;
P.O. Box 927 - Laguna Beach,
California, USA.

VEŠKERÉ OPRAVY

cheertfieldů a čalouněného

nábytku provede Vám

PAVEL ČERNÝ

ROZPOČTY ZDARMA

537-5592

YAROSLAV HUEBER

ADVOKÁT a NOTÁŘ

347 BAY STREET

Suite 210

Toronto 1

Tel. 368-5536

**A VAŠE PŘEDPLATNÉ
DOSUD NEDOŠLO**